

EU

PRO

EUROPEAN UNION SUPPORT
TO MUNICIPAL DEVELOPMENT

ZAPISNIK PRVOG UPRAVNOG ODBORA PROGRAMA

Beograd, 29. mart 2018.

Republic of Serbia

Implementing partner

I. Dnevni red

Dobrodošlica i uvodna obraćanja

- Branko Budimir, pomoćnik ministra za evropske integracije
- Ana Stanković, menadžerka projekta, Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji
- Grem Tindal, menadžer programa, EU PRO
- Zoran Lakićević, državni sekretar u Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI)
- Katarina Obradović Jovanović, pomoćnica ministra privrede (MP)

Predstavljanje Programa EU PRO

Način rada Upravnog odbora

Zaključci iz uvodnog perioda Programa

Predstavljanje nacrta Poziva za predloge projekata

- Nabavka opreme i obezbeđivanje usluga za mala i srednja preduzeća
- Podrška lokalnim samoupravama u razvoju planova detaljne regulacije
- Podrška lokalnim samoupravama u pripremi tehničke dokumentacije
- Podrška lokalnim samoupravama u sprovođenju projekata socijalne infrastrukture
- Podrška lokalnim samoupravama u sprovođenju projekata poslovne infrastrukture

Glasanje/sledeći koraci

Ostalo

II. Dobrodošlica i uvodna obraćanja

Branko Budimir, pomoćnik ministra za evropske integracije u Vladi Srbije, pozeleo je dobrodošlicu učesnicima i dao kratak pregled Programa podrške Evropske unije razvoju opština – EU PRO. Pozvao je članove Upravnog odbora da aktivno učestvuju u sastancima i doprinesu sprovođenju Programa.

Ana Stanković, menadžerka projekta, Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji, pozdravila je učesnike i zahvalila zainteresovanim stranama na učešću u razvoju Programa. Pozvala je nacionalne institucije koje učestvuju u radu Odbora da se angažuju u sprovođenju Programa.

Grem Tindal, direktor Operativnog centra UNOPS Srbija i menadžer programa EU PRO, ponovio je da Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS), kao samofinansirajuća operativna organizacija UN sa mandatom u upravljanju projektima, infrastrukturi i nabavkama, ima cilj da podrži nacionalne vlade u sprovođenju njihovih politika. UO EU PRO-a je forum za donošenje odluka sastavljen od predstavnika Vlade koji su u najboljoj poziciji da definišu ciljeve i rezultate koje treba ostvariti. Program će se oslanjati na smernice članova Odbora i zbog toga je presudno da donosioci odluka učestvuju u radu Odbora.

Zoran Lakićević, državni sekretar u Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI), pohvalio je planirani rad jer je relevantan za Srbiju i potvrdio je spremnost na saradnju, naročito u oblastima koje su od interesa za Ministarstvo, kao što je planska dokumentacija. Lakićević je rekao da je elektronski sistem izdavanja građevinskih dozvola bio jedna od najuspešnijih reformi u Srbiji, ali je i ukazao na to da je neophodno unapređivanje sistema u najskorijoj budućnosti, naglašavajući da bi to mogla da bude oblast kojoj bi EU PRO mogao da doprinese.

Katarina Obradović Jovanović, pomoćnica Ministra privrede, zahvalila je na podršci planiranoj u okviru Programa i potvrdila da će Ministarstvo, zajedno sa Regionalnom agencijom Srbije (RAS), i dalje aktivno učestvovati i usmeravati Program, kako bi se obezbedio optimalni uticaj.

III. Predstavljanje Programa EU PRO

Marko Vujačić, EU PRO zamenik menadžera Programa, predstavio je Program naglasivši da će EU PRO primenjivati prevashodno grant metodologiju. Program će direktno sprovoditi projekte kada postoji jasna opravdanost za takav pristup, kao što je ekonomija obima.

Tindal je napomenuo da će Program u početku zadržati kancelarije u Nišu, Vranju i Novom Pazaru, ali da će se razmotriti još neke lokacije nakon što projekti budu odabrani. S obzirom na to da su resursi za 99 JLS ograničeni na iznos od 25 miliona evra, utvrđivanje strateških projekata biće presudno za uspeh Programa. EU PRO je komplementaran sa Programom Swiss PRO¹ koji integriše dobro upravljanje u relevantne aktivnosti.

---

¹ Vlada Švajcarske finansira četvorogodišnji program usredsređen na socijalnu inkluziju i dobro upravljanje u ukupnoj vrednosti od sedam miliona evra.

IV. Način rada Upravnog odbora

Budimir je rekao da su sastanci UO organizovani tokom prethodnih Programa u čitavom području odgovornosti, što je doprinelo transparentnosti, ali se povremeno pokazalo kao izazov jer je bilo teško obezbediti kvorum. Zbog većeg broja JLS, trebalo bi razmotriti naizmenično održavanje sastanaka UO u Beogradu i na terenu. Isto tako, UO treba da teži da sese odluke donosi konsenzusom, kao i da će pojedinim slučajevima biti neophodna primena elektronsko glasanje.

Vujačić je predstavio predlog odgovornosti Upravnog odbora, koje uključuju praćenje napretka i odlučivanje. Sastanci se organizuju kvartalno, kao i po potrebi, dok je radni jezik engleski.

Stanković je rekla da relevantna ministarstva treba da se uključe u razvoj konkretnih Poziva za predloge projekata i da doprinesu sprovođenju procesa, uključujući evaluacije.

Budimir je dodao da je DEU odabrala UNOPS za partnera u realizaciji u ovoj fazi, ali se složila da uključi elemente tehničke pomoći za RAS, što bi Agenciji omogućilo da sprovodi slične šeme u budućnosti. Ovo je dodatni razlog zbog kojeg je važno obezbediti učešće RAS i ministarstava u ovim procesima.

Violeta Sretenović, koordinatorica programa u Kancelariji za upravljanje javnim ulaganjima (PIMO), napomenula je da baza podataka o projektima socijalne infrastrukture postoji, da je korisna alatka za koordinaciju i da će pomoći u prepoznavanju potreba JLS u pogledu tehničke dokumentacije.

V. Zaključci iz uvodnog perioda

Budimir je naglasio da nekoliko organizacija radi sa JLS na sličnim razvojnim inicijativama, što zahteva model koordinacije koji obezbeđuje sinergiju između ovih programa. Trebalo bi razmotriti održavanje operativnih koordinacionih sastanaka dva puta godišnje koji će uključiti USAID projekat konkurentnosti, Swiss PRO i ostale relevantne programe/projekte.

Obradović Jovanović je dodala kako je iz tog razloga Ministarstvo privrede usmerilo aktivnosti EU PRO na ruralne oblasti i manje opštine, jer one nisu obuhvaćene drugim intervencijama. Da bi se olakšala koordinacija, EU PRO treba da pripremi pregled onoga šta je urađeno tokom prethodnih Programa, kao i onoga što je u planu da bude urađeno.

Vujačić je ukazao na to da su dosadašnje konsultacije, uključujući informativne sednice sa JLS i regionalnim razvojnim agencijama (RRA), potvrdile visoku relevantnost Programa. Te sednice pokazale su da JLS imaju ograničen broj pripremljenih infrastrukturnih projekata, te da se opštine sa manje iskustva u razvojnim programima više izlažu rizicima sprovođenja. Konsultacije su potvrdile da su prioriteti reforme unapređivanje elektronskog sistema za izdavanje građevinskih dozvola i projekat za uvođenje elektronske razmene podataka u razvoju planske dokumentacije (E-space). Kapaciteti preduzetnika, mikro i malih preduzeća (MSE) načelno su slabi i to bi trebalo uzeti u obzir prilikom finalizacije CFP.

Ponovo je potvrđena potreba za snažnijom podrškom socijalnoj inkluziji na lokalnom nivou, dok velika zainteresovanost regionalnih razvojnih agencija za Program može ukazivati na razvijenost njihovih kapaciteta u ovom pogledu.

Vujačić je istakao da će EU PRO morati da uspostavi jasna ograničenja zakašnjenja u sprovođenju projekata i, uz podršku UO, bude spreman da otkáže projekte koji iz tih ograničenja izlaze.

VI. Predstavljanje nacrtu Poziva za predloge

Nabavka opreme za mikro i mala preduzeća

Olivera Kostić, menadžerka Sektora za mala i srednja preduzeća (MSP), predstavila je Poziv za predloge projekata i napomenula da se razmatraju komentari dobijeni od Ministarstva privrede. Pre svega, srednja preduzeća neće biti uključena u Poziv, biće razmotreno uključivanje i odabranih turističkih usluga, dok će se podsticati ruralne oblasti i projekti usmereni na omladinu i žene.

Obradović Jovanović je potvrdila relevantnost veće usredsređenosti na ruralne oblasti i na uključivanje razvoja turizma. Program ne treba da procenjuje projekte samo na osnovu koristi za dato preduzeće, već i za ostale učesnike u lancu vrednosti – tzv. „efekat preliivanja“.

Tindal je napomenuo da su sredstva ograničena, ali da će Program pokušati da ispuni te zahteve ističući da su projekti u oblasti poljoprivrede i ruralnog turizma ponekad komplementarni, pa bi trebalo istražiti modele za povećanje te sinergije, moguće sa RRA.

Budimir je pitao da li će se kvalifikovati i preduzeća koja postoje kraće od jedne godine, kao što je predviđeno u Programskom dokumentu (PD), imajući u vidu da ta preduzeća imaju slabe izgleda da dobiju zajam od banke. On je predložio izmene teksta u pogledu aktivnosti koje ispunjavaju kriterijume Poziva, produžetak vremenskog okvira za sprovođenje Poziva, kao i trajanje projekata. Upotreba srpskog jezika za Predloge projekata za bila bi korisna, dok bi evaluacija trebalo da se više usredsredi na poslovnu ideju nego na ostale parametre.

Stanković je potvrdila da Programski dokument predviđa podršku kompanijama koje postoje kraće od jedne godine i dodala da bi kriterijumi trebalo da budu fokusiraniji, podsetivši da Program treba da ima diskreciono pravo da ne rasporedi sva sredstva ukoliko je broj kvalitetnih projekata ograničen.

Obradović Jovanović se složila da bi produžavanje rokova bilo korisno, ali da bi moglo i da zbuni korisnike jer će većini njih biti potrebno manje od jedne godine za nabavku opreme. Ona je predložila da Ministarstvo privrede preispita obrasce za prijavu na Poziv i proceni vreme neophodno za izradu predloga.

Slađana Grujić, savetnica za ekonomski razvoj i ruralnu politiku u Stalnoj konferenciji gradova i opština (SKGO), dodala je da su predloženi kriterijumi možda suviše zahtevni, dok su neki teško razumljivi, naročito za MSP.

Reagujući na razloge za zabrinutost koje su izrazili ostali članovi PSC u vezi sa Pozivom za MSP, **Tindal** je potvrdio da će se Program potruditi da izmeni jezik i da razmotri vremenski okvir, pri čemu bi sve izmene trebalo da budu naznačene u opciji praćenja (track changes) radi lakšeg snalaženja.

Predstavljanje poziva za predloge projekata u vezi sa infrastrukturom

Jasmina Ilić, menadžerka Sektora za infrastrukturu, predstavila je Poziv za planove detaljne regulacije, tehničku dokumentaciju, poslovnu i socijalnu infrastrukturu, uključujući opšte kriterijume evaluacije koji će se primenjivati.

Podrška JLS u sprovođenju projekata socijalne infrastrukture

Budimir je prokomentarisao kriterijume u vezi sa Kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj (LER).²

Sretenović je pitala da li sufinansiranje mora da prođe kroz račun određenog projekta ili se može odvojeno obezbediti, te je predložila da se u Pozivu napomene da projekti koje Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima razmatra u vezi sa finansiranjem ispunjavaju uslove i za EU PRO finansiranje, jer bi to moglo da olakša sinergiju. Takođe je prokomentarisala da je sprovođenje projekata infrastrukture u devastiranim opštinama rizično zbog njihovih slabih kapaciteta.

Ilić je napomenula da su JLS koje imaju na raspolaganju stručnjake odgovarajućeg profila za infrastrukturne projekte efikasnije, ali je potvrdila da će ovi kriterijumi biti izmenjeni kako bi se uzeli u obzir komentari SKGO. Sprovođenje infrastrukturnih projekata u devastiranim opštinama je rizično, ali će Program obezbediti tehničku pomoć kako bi olakšao njihovo sprovođenje.

Tindal je rekao da verovatno moguće dozvoliti da sufinansiranje prođe i kroz druge račune, odnosno da je UNOPS primenjivalo tu metodologiju u prošlosti; ovo će biti potvrđeno.

Podrška lokalnim samoupravama u sprovođenju projekata ekonomske infrastrukture

Budimir je postavio pitanje o pravu učešća projekata posvećenih biznis inkubator centrima (BIC) i predložio jasnije definisanje projekata koji se svrstavaju u turističku infrastrukturu. Izgradnja pristupnih puteva do turističkih centara, što je presudno za valorizaciju turističkih potencijala, treba da se razmotri od slučaja do slučaja, uključujući i mišljenje resornog ministarstva. Treba razmotriti isključivanje upravljanja vodom i čvrstim otpadom iz aktivnosti koje imaju pravo učešća na Pozivu za ekonomsku infrastrukturu, uključivanje jedinstvene liste prioritetnih projekata u kriterijume, kao i povećanje broja bodova koji se dodeljuju projektu u slučajevima gde postoji pravno obavezujući ugovor za realizaciju ulaganja. Takođe je naglašen značaj finansiranja digitalne i širokopolasne infrastrukture. Podela sredstava između ekonomske i socijalne infrastrukture ne odražava na pravi način fokus Programa na ekonomski razvoj.

Obradović Jovanović istakla je podršku Ministarstva privrede u uključivanju BIC u Poziv za ekonomsku infrastrukturu. Treba potvrditi status jedinstvene liste prioritetnih infrastrukturnih projekata.

Tindal se složio sa uključivanjem BIC u podršku u okviru ovog Poziva i potvrdio da bi BIC trebalo da imaju pravo učešća i u Pozivu za Organizacija za podršku preduzećima (OPP). EU PRO će verovatno uneti bar jednu izmenu i stoga bi Program trebalo da počne sa inicijalno planiranim budžetima za ekonomsku i socijalnu infrastrukturu, a zatim da razmotri preraspodelu sredstava.

---

² Stalna konferencija gradova i opština takođe je pokrenula ovo pitanje u pisanim komentarima koji su dostavljeni.

Ilić je rekla da će turistička infrastruktura omogućiti finansiranje radova na javnoj infrastrukturi koji će povećati potencijal za razvoj turizma. Preduslov za svaku intervenciju biće jasno definisano vlasništvo. Ona je takođe pitala da li projekti u banjama treba da imaju pravo učešća.

Budimir i Obradović Jovanović ukazali su da postoji ekonomska opravdanost za uključivanje banja u projekte ekonomske infrastrukture.

Projekti socijalne kohezije

Vujačić je predstavio dva projekta socijalne kohezije: prvi povezan sa unapređenim učenjem srpskog jezika kao nematernjeg, što bi pomoglo 800 albanskih učenika u četiri škole u Bujanovcu i Preševu, a drugi u vezi sa programom inkluzivnog muzičkog obrazovanja na osnovu svetski priznate metodologije El Sistema. Oba projekta imaju podršku od nadležnih nacionalnih institucija i ostvarila su uspeh u programu koji je prethodio EU PRO: Evropski PROGRES.

Budimir je napomenuo da UO treba da dobije pisma podrške od Koordinacionog tela za Preševo, Bujanovac i Medveđu, kao i od Ministarstva prosvete nauke i tehnološkog razvoja.

Stanković je potvrdila da su ovi projekti bili efektivni i da su doprineli integraciji manjina, što je od velikog značaja.

VII. Sledeći korak/Zaključci

Upravni odbor Programa (UO) – angažovanje u Programu i aktivno učešće nacionalnih institucija u radu Odbora važno je da bi se povećala relevantnost i efektivnost EU PRO. Program će razviti opis odgovornosti koji će obezbediti okvir za rad UO koji će biti dostavljeni u Uvodnom izveštaju.

Uvodni period – trajaće do 30. aprila 2018. EU PRO će nastaviti konsultacije sa nacionalnim i lokalnim akterima kako bi potvrdio relevantnost planiranih intervencija i identifikovao potrebne izmene. Program će do sredine maja sastaviti Uvodni izveštaj koji će, između ostalog, uključiti preporuke za izmene plana Programa.

Početni zaključci – Uopšteno uzev, Program je visoko relevantan iako bi izvesne izmene bile korisne. Pre svega, izgleda da su ponovno razmatranje pristupa GIS-u i uključivanje podrške za sistem za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola i E-space neophodni, dok je jasno potvrđena potreba za snažnijom podrškom socijalnoj inkluziji na lokalnom nivou. Moglo bi postati relevantno da se ponovo razmotri preraspodela budžetskih sredstava planiranih za socijalnu i ekonomsku infrastrukturu kako bi cilj Programa bio bolje iskazan.

Sprovođenje – JLS, naročito one koje su devastirane i manje, i MSE imaju ograničene kapacitete, pa to može da utiče na sprovođenje. Program treba da u okviru reagovanja na rizike razmotri obezbeđivanje tehničke pomoći tamo gde je potrebno, ali takođe i da bude spreman da otkáže projekte. Program će se možda suočiti sa rizikom povezanim sa pripremljenošću projekata, naročito u vezi sa socijalnom i ekonomskom infrastrukturom.

Pozivi za predloge projekata – nacrti Poziva biće revidiran kako bi se uključili komentari dobijeni od UO i bili predati na ponovno razmatranje. UO će imati sedam dana da pregleda ponovo dostavljenu dokumentaciju.

Projekti socijalne kohezije – EU PRO će izraditi predloge za učenje srpskog jezika kao maternjeg i za inkluzivno muzičko obrazovanje prema metodologije El Sistema, a koji će biti razmotreni u UO. Nadležne nacionalne institucije treba da potvrde u pisanom obliku da podržavaju ove projekte.

PSC SPISAK UČESNIKA		
Organizacija	Ime i prezime	Funkcija
ČLANOVI UPRAVNOG ODBORA		
Ministarstvo za evropske integracije	Branko Budimir	pomoćnik ministra
Ministarstvo za evropske integracije	Luka Pivljanin	viši savetnik
Ministarstvo privrede (ME)	Miona Popović Majkić	rukovodilac Grupe za planiranje i pripremu projekata u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć
Ministarstvo privrede (ME)	Katarina Obradović Jovanović	pomoćnica ministra
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI)	Zoran Lakićević	državni sekretar
Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture (MGSI)	Mirjana Jovanović	savetnica
Delegacija Evropske unije u Srbiji	Ana Stanković	menadžerka projekta
Stalna konferencija gradova i opština	Slađana Grujić	saradnica za lokalni ekonomski razvoj
Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima	Violeta Sretenović	koordinatorka programa
Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima	Maja Rakočević	koordinatorka programa
SEKRETAR		
EU PRO	Grem Tindal	menadžer Programa
EU PRO	Marko Vujačić	zamenik menadžera Programa
EU PRO	Jasmina Ilić	menadžerka Sektora za infrastrukturu
EU PRO	Ivana Popović	menadžerka komunikacija
EU PRO	Olivera Kostić	menadžerka Sektora za MSP
SPISAK NAJČEŠĆIH SKRAĆENICA		
OPP	Organizacija za podršku preduzećima	
PDP	Poziv za dostavljanje predloga projekata	
DEU	Delegacija Evropske unije (DEU)	
DoA	Programski dokument (eng. Description of Action)	
PDR	Planovi detaljne regulacije	
RAS	Razvojna agencija Srbije	
GIS	Geografski informacioni sistem	
LER	Lokalni ekonomski razvoj	
JLS	Jedinice lokalne samouprave	
MGSI	Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture	
UO	Programski upravni odbor	
RRA	Regionalne razvojne agencije	
MSP	Mala i srednja preduzeća	

SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
UNOPS	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge